

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a Képes Világlap-pal együtt egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket fel vesz a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JÓZSEF
ÜGYVEDE

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája.

Az új adótörvények.

Közlő: Nagy Zoltán.

2. A házadó.

Változott a házbéradó kulcsa. A régi törvény szerint a nyers házbérjövodelemből levonandó volt Budapesten 20 százalék, az általános házbéradó alá eső helyeken 25 százalék, más helyeken 30 százalék épületfentartási költség és értéktörlesztés címén. A megmaradó összeg után vetették ki a házbéradót, Budapesten 22, az általános házbéradó alá eső helyeken 20, más helyeken 16 százalékkal. Az új törvény szerint ez a levonás elmarad. A házbéradó a nyers házbérjövodelem 16 százaléka Budapesten, 14 százaléka az általános házbéradó alá eső, 15000-nél több lakosu községekben, 9 százaléka az 1000-nél kisebb lakosságú helyeken, 11 százaléka minden más helyen. A házbéradó ezen utóbbi helyeken a levonásos rendszer mellett 11,2 százalék volt. Ezekben a helyeken tehát 0,2 százalékkal kisebb a házbéradó.

A házosztályadó az első fokozatban 1 k. 50 f., a régi 1 k. 60 f. helyett. A 2 szobás házak házosztályadója 4 k., a 3 szobásaké 8 k., a 4-5 szobásaké 16 k. maradt. A 6-7 szobás házak adója 24 koronáról 30 koronára, a 8-9 szobásaké 36 koronáról 45, a 10-11 szobásaké 48 koronáról 60 koronára emelkedett. Arányos az emelkedés a többi fokozatban is.

Tekintettel arra, hogy a házbérvallomások be nem adása esetén 1000 koronát meg nem haladó adóalagnál 1 százalék, illetőleg 4 százalék, meghaladó alagnál pedig 5 és 25 százalék pótlék fizetendő, hogy a házadó kataszter fölfektetése révén az adóköteles lakrészek száma jelentékeny emelkedést mutat, az államkincstár a házbéradó parányi csökkentése s az első fokozatba tartozó egy szobás házak házosztályadójának 10 filléres leszállítása ellenében bőséges rekompenzációhoz jutott.

Az 1912. évi LIII. t.-c. I. §-a szerint az ideiglenes adómentesség meg-

illeti a régi épület egy részének elbontása után épült új épületrészeket is, az ideiglenes adómentesség kisebb időtartamával megegyező idő óta üresen álló telek pedig úgy tekintendő az ideiglenes házadó mentesség engedélyezése szempontjából, mintha azon épület még nem lett volna.

Legfontosabb intézkedés a házadóról szóló új törvénynek a házadó-kataszter létesítése.

Minthogy az adóköteles személyek és tárgyak eddigi őszi összeírása elmarad, a házadó kivétel alapját a házadó-kataszter fogja képezni, annak tehát az 1912. év végével a tényleges állapottal való összehangzásba hozatala s jövőbeni pontos vezetése elengedhetlen előfeltétele a házadó-kivétel megbízhatóságának.

Ugy hallottam, hogy több helyen az 1909. év végén elkészített házadó-kataszterben az azóta történt változásokat nem vezették keresztül, az új házadóról törzsíveket nem készítettek s a házadó kivételt az adóköteles személyek és tárgyak összeírása (az úgynevezett konskripció) alapján eszközölték. Az idén az összeírás már elmarad, tanácsos lesz a felszabadult idő alatt az idej kivétel alapján a házadó katasztert rendbe hozni. Minthogy továbbá hihető, hogy házbérvallomások az adózók önként csak igen kevesen adnának be, célszerű lenne még október havában megidézni mindazokat, akik a folyó évben házbéradóval vannak megróva s azokat is, akik a kivétel közegek tudomása szerint a folyó évi kivétel-megtörténte óta bérbe adtak akár lakrészeket, akár mellékhelyiségeket s ezeket alaposan kitanítani a felől, hogy ezután konskripció nem lesz s a házbérjövodelem vallomás beadására az előjáróságok felhívását bevárni nem tanácsos, mert aki a vallomást az előírt határidő alatt önként be nem adja, 1000 koronát meg nem haladó adóalagnál 1 százalék, 1000 koronán felüli adóalagnál az 1912. évi LIII. t.-c. 39. §-a alapján 5 százalék, aki pedig felhívás dacára sem adja be, további 4

százalék, illetőleg 25 százalék pótléket fizet. Ez alkalommal a felek vallomási űrlapokkal is elláthatók. Ugyancsak alaposan kitanítandók lennének a felek a házadó kataszterben keresztül vezetendő változások bejelentésére nézve. Már 3 éve van házadó kataszter, de a felek alig jelentettek be valami változást.

(Folyt. köv.)

A vármegye közgyűlése

Jásznagykunszolnok vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 21-ik napján dr. Horthy Szabolcs főispán elnöke alatt tartotta III-ik negyedéves közgyűlését.

A közgyűlés elég látogatott volt, több általános érdeklődést keltő tárgy, különösen az újabb beruházási számlára a kereskedelmiügyi miniszter által előirányzott 60,000.000 koronából nyerendő állami segélyből kiépítendő vármegyei utak kijelölése képezte a közgyűlés legfontosabb feladatát.

A főispán előterjesztései.

Dr. Horthy Szabolcs főispán délelőtt 10 órakor lépett a terembe s mielőtt megnyitotta volna a gyűlést, kegyelettel emlékezett meg dr. Samassa József egri bíboros érsek elhunytáról, kinek elhalálása alkalmából a vármegye részvétnék adott kifejezést, temetésén küldöttségileg képviseltette magát és koszorút helyezett ravatalára. Midőn ezt a közgyűlés helyeslően tudomásul vette, a főispán indítványozta, hogy Szencsényi Józsefet, az új egri érseket, ki a vármegye egyik részének főpásztorja és egyházfejedelme, érseki székeének elfoglalása alkalmából üdvözölje. A főispán indítványa helyesléssel fogadtatott. Ezután megemlékezett a főispán a vármegyei tisztviselők közt általános megalégedést keltett státusz rendezési törvény megalkotásáról, valamint a városi tisztviselők osztályozásáról alkotott törvényről, mely habár terheket ró a városokra, de a minősítések megállapításával hivatva van a városi közigazgatás színvonalát emelni. Végül a hitelesítő bizottság kijelölése után megnyitja a közgyűlést.

A Ferencz József tudomány-egyetem börgyógyászati osztályán Prof. Marschalkó igazgató utasítására, kizárólag a Kolozsvári Heinrich-féle gyógyszerzappanokat rendelik. Világhírű különlegességek: **Kolozsvári Kátrány-szappan, Izzadás ellen Kolozsvári Chrom-szappan**

(teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat) Szeplő, májfolt stb. arcetisztításhoz ellen Hajhullás ellen **Kolozsvári kén-szappan, Kolozsvári borax-szappan, Kolozsvári Petrol-szappan**

Ezen kívül egész sora a világhírű gyógyszerzappanok, melyek minden gyógyszerüzletben és drogéria-üzletben kaphatók. — Ismertetőt készséggel küld

Kolozsvári Heinrich József gyógyszerzappangyár r.-t. Kolozsvárt.

Az alispáni jelentés.

A vármegye alispánjának évnegyedes jelentése mielőtt tudomásul vétetett, Lippich Gusztáv törvényhatósági bizottsági tag szóval fel s amidőn a legnagyobb elismeréssel adózik a közállapotok minden részleteire kiterjedő jelentésért a vármegye alispánjának, nem mulaszthatja el egy pár közérdekű dologra felhívni figyelmét. Elsősorban a közegészségügyeket tartja kiváló fontosságúnak s habár örömmel látja József főherceg védnöksége alatt a tüdőbetegek részére felállítandó költséges szanatóriumok keletkezését, mindazonáltal célszerűnek véli, ha a vármegyében is intézkedés és kísérlet tétetnek az évenként e körben elpusztuló mintegy 1000 tüdőbeteg elhalálozási számarányának csökkentésére, nemcsak a vármegyei orvosok és szakfőorvosoktól elvárja, hogy az ijesztő mérvben uralgó bélhurut, mely évenként 1000—1400 áldozatot követel, alapos megfigyelés és gyógyítás tárgyává tétessék.

Felszólalásának második tárgya a községek segélyezését képezi. (Közbeszólás: Községi Takarékpénztárak által.) Igenis, a községi takarékpénztárakat oly segélyforrásoknak tekinti a községekre nézve, melyek célszerű vezetés mellett, ha tudniillik kockázatos vállalkozásokkal, mint más részvénytársulatok, nem foglalkoznak, a községeknek hasznos szolgálatot tehetnek, ilyeneknek tartja a községi iparvállalatokat is.

A községi takarékpénztárak felállítására mellett még Tóth Gábor és Nyitrai Pál szóáltak fel.

Dr. Küry alispán köszönettel fogadja e figyelmeztetést és legszentebb feladatának tekinti, hogy vármegyéje közérdekű intézményeit nemcsak hivatalos kötelességből kifolyólag, hanem szeretettel ápolja és előmozdítsa, de örömmel győződött meg arról, hogy a vármegye közérdekeit melegen felkaroló főispánnál ez irányban mindig hathatós tá-

mogatásra talál, azért a jövőre a jelzett dolgokat alapos tanulmány tárgyává téve, ez irányban javaslatot fog tenni.

A számonkérőszék jegyzőkönyve, valamint a közigazgatási bizottság féléves jelentésének a miniszterelnökhöz történt felterjesztése tudomásul vétetett.

A költségvetések.

Ezután tárgyalatott a vármegyei háztartási alap 1913. évi költségvetése, 314.427 korona kiadásai tétellel, mely hogy teljes fedezetet nyerjen, 1 1/2% pótdadó kivétele válik szükségessé. A törvényhatósági közgyűlés névszerinti szavazattal, a pótdadót egyhangulag megszavazza.

A vármegye 1913/14. évi közuti költségvetése keretében a sürgősen kiépítendő utak, nevezetesen:

Tiszaroff—szentimrei,
Szolnok—tiszauhágy—kunszentmártoni,
Szolnok—jászberény—monostori,
A cibakházi beágazó-ut,
Fegyvernek belsőszakasz,
Szolnok—kőrösi ut,
Rákócifalvai belső szakasz,
A felsőszentgyörgyi utak

vétettek fel a legközelebbi kiépítés programjába, de hogy ez megvalósítható legyen, a kivetendő 10 százalék utadó mellett, a kereskedelemügyi minisztertől 1913 évre 350.000, 1914. évre 46.000 korona államsegély lesz kieszközlendő.

A módosított tűzrendészeti, a fegyvertartási, a községi és körorvosok illetményei megállapításáról alkotott és a vármegyei község jegyzői nyugdíjszabályrendeletek módosítása, felterjesztése és életbeléptetése tárgyában határozott a közgyűlés.

A közuti politika.

A közgyűlés legfontosabb tárgyát több vármegyei utszakasznak a törvényhatósági közutak hálózatába való felvétele s az állami beruházási hitel terhére leendő kiépítése tár-

gyában tett alispáni előterjesztés képezte, mely a vármegye r. t. városai és járásaiban csoportosított 262.96 kilométer utnak, a közutak hálózatába való felvételét és kiépítését tervezi és hozza javaslatba. Több helyi érdekű utak kiépítése érdekében dr. Kiss Ernő, dr. Bodnár Sándor, Erdélyi Sándor, dr. Moczár Alajos és Paray Imre szólaltak fel, kik különböző utvonalak felvételét és kiépítését indítványozták. Dr. Küry Albert alispán kijelentette, miszerint helyes közuti politika mellett elérhető lesz, hogy az utépítés fokozatos fejlesztésével minden vidék érdekei ki-elégithessenek. Azért elsősorban a két transzversális utvonalat összekötő kunszentmárton—jászberényi utnak az állam általi átvétele kívánatos, ami talán már 1914. évben megvalósul, továbbá a 60 millió beruházási számlára előirányzott összegből, minél nagyobb állami segély lesz kieszközlendő, hogy ezzel és közuti alapból rendelkezésre álló összegekkel, a vármegyei utvonalat tovább fejlesztése megvalósítható legyen.

A törvényhatóság közgyűlése helyesléssel fogadta az alispán közuti programjának előterjesztését.

Végül a főispán, törvényadta jogánál fogva, Szeőke Zoltánt vármegyei t. aljegyzővé nevezte ki.

Hirek.

Kunszentmárton, október 27.

AZ ÉLET

az ellentétek csodás kiegyenlítődése. A fényt nyomon követi az árny, a létet az elmulás, a mindent a semmi... Áthidalhatatlan szakadékok fölött állok... a lét és nem lét tengerén hanyódik küzködő hajóm, röpi a szél, röpi, nagy messzeségekbe hord, — hiába, mert a titok csak titok marad, szent és megfelfejthetetlen.

Háborus levelek.

— Fővárosi tudósítónktól. —

II.

— Van-e háború? — A háború híre vidéken és a fővárosban. — A háború kilátásai. —

Igen is tisztelt olvasó: Jogosan felvethető a kérdés: van-e háború Európa puszkaporos hordójában? mint a hogy Bismark a Balkán félszigetet az ő kavargó, lármás népével elnevezte. Európai értelemben vett hadviselésnek minősítük-e a bocskoros és az időjárás őszi bizonytalanságai között didergő puskás embereket. (Kivétel alá esnek a bolgárok, akiknek adassék tisztelet!) Az operett országok neki mozgósított lármás lakói menni ugyan mennek a harctérre, neki-neki is szilajodnak, mikor az ellenséget hátba ütthetik, — de voltaképpen kerülgetik a forrókását és míg egyik szemükkel a minden szlávokat felszabadító Atyusra sandítanak, a másik szemükkel az olvadó dinárokat nézegetik. Közben pedig erősen nyitva a fülök, hogy vajjon az ugynevezett nagyhatalmak mikor kiabálják be az egész játékba: Ácsi! más nótát tisztelt malacbanda. Őszintén szólva, úgy vesszük észre, hogy akár Poincarénak hívják, akár másnak, de nagyon népszerű lenne az az európai külügyminiszter, aki a szerbeknek handzsarát a hüvelyébe taszítaná ezzel a szóval: «Én elhiszem gyerekek, hogy ti pozdorjává aprítjátok a bugyogós törököt, de tegyétek meg az európai nagy hatalmaknak, (mert Atyuska se fog — Isten ugyse — megharagudni) menjtek békeességben haza és foglalkoztatok továbbra is olyan nemzeti gyönyörűséggel, az okszerű sertéshizlalással.

De várják is az európai nagy hatalmaktól ezt a kedvesen biztató szót.

Eppen azért, mert ilyen taktikai huzavonával h boruskodás megy végbe a Balkánon, — bármilyen nagy érdek fűződik hozzá, mi elég nyugodtan nézzük ezt a kis csiri-puhit. Különösen a vidék. Még az ország délkeleti részén is csodálatos nyugalom van, pedig ott atyafi szálak is átnyulnak a szerb partokra, a melyeknek minden kis falusi templomában a szerb fegyverek dicsőségeért megy végbe az imádkozás. Csak az a kérdés, hogy ezt az imádságot meghallgatja-e az Isten. Hiszen majdnem ahhoz hasonló, mikor a gyilkosjelölt arra kéri az Istent, hogy engedje sikeresen elvégezni a tervezett gyilkosságot. Más dolog az, mikor az otthonát, tűzhelyét, határát, javait, életét védő és megtámadott fél fohászodik az Egekhez. A magunk keresztényi felfogása azt sejteti velünk, hogy odafent a másik résztől való imát inkább meghallgatják.

Tehát a vidéken teljes a nyugalom és a balkáni csete-paté sem a társadalmi, sem az üzleti életre nincs visszahatással. Egészen más kép van az a fővárosban. Egy közgazdasági kapacitás kiszámította, hogy a szerb láрма óta a magyar börzén jegyzett bankok papírjaiban fél milliárd áresés mutatkozik. Szörnyűség! Ötszáz millió korona. Ennyi láрма egy pohár vizért, — kiáltana Scrinek! Spekuláló emberek egész vagyona veszett oda és a budapesti börzén született meg az akasztófa humornak ez a mondása:

— Ha soká így tart, a jövő évi hosszunapon nagyon kevesen fogunk találkozni a dohányutcai templomban.

A papírok 20—30 koronát esnek, a zab ára pedig egy koronával szökik fel, — ha még ez sem egy világháború rémes képe, kiált fel az üzlet izalmában a sápadt börze ember, — akkor már igazán nem tudja az ember, hol kezdődik és végződik a — krach!

Én nagyon el tudom hinni, hogy minél nagyobb szuronyerdőt állított valamely állam és nevezik minél nagyobb hatalomnak, — annál jobban azon mesterkedik, hogy a békét fenntartsa. Mert hiszen, ha minálunk ennyi millió ment a levegőbe, csak a háborus láрма hírekre, mi történt Angliában és Németországban, melynek annyi érdeklősége van Keleten. Ezt a háborút nem Bodverizánál és pattogott kukoricánál hívják, — hanem az európai nagy börzéken, amelynek szervei érzékenyebbek a föld-rengést jelző állomások minden műszerénél és a szerb, török, bolgár-török határon egy-egy kis falucskában tíz ember összekap, — olyan vak lármával ordítják a végzetes, csatadöntő nagy veresztés hírére, hogy a nagy intézetek milliócskái csak úgy dőlnek össze, mint a kártyavár. Nincsen az a catalauni, austerlitz, vágrámi világhíres csata, mely annyi millióba került volna, mint tisztem a guzinei őrház mellett vívott csata, melyet a modern hírlapírás szunyogból elefántot csináló hadi tudósítói kétszáz emberrel vivatnak meg — és az európai börzék úgy bukhatnak rá, hogy egypár az izgalomban fuldokló börzeember hirtelen agyonlövi magát. Talán így több ember mul ki ebből az árnyék világából, mint a guzinei őrház mellett.

... Igen, hölgyeim és uraim, ilyen a háború, ha operettszerű. De milyen lesz akkor, ha a nagyhatalmak megmozdulnak. No erre nem is jó gondolni...

V. L.

Nyomorú, hencegő ember, állj meg így halottak napján, levelek hullásakor, állj meg egy pillanatra, gondolkodj, mi vagy s mivé leszel, ha rád lehel a halál, ha rád borul a — *sir*.

Szállj magadba, nézz szembe az ismeretlennel, ne soká, ez megőrjít, csak egy pillanatra, ez fölemel s akkor nagy egymást gyűlölvén nem bizol oly vakon e pompázó világba, nem szaladsz festett külsőségei után, hanem élsz örökkévaló részednek is, mely mégis csak értékesebb a könnyen rotladó testnél.

Thomas Charles egy gondolata ütődik fejembe. „Ez a sárguló viharos történetével együtt el fog tűnni egy napon . . . csak a hívő ember létezésében van *valami*, ami nem tartozik az idő hatalma alá, diadalmasodik föllette és megmarad még akkor is, midőn idő sem lesz már többé!”

Éljünk úgy, hogy halálunk *élet* legyen!
(m. l.)

— **Legtöbb adót fizetők.** A virilisek névjegyzéke leérkezett az előljáróshoz. Fel vannak véve:

Dósa József
Szabó András
Németh Illés
Nagy Géza
Fazekas Imre
Mátray Lajos
dr. Talányi Ottó
ö.zv. M. Kovács Istvánné
ö.zv. Tóth Istvánné
P. Kovács Gergely
ö.zv. Horváth Istvánné
ö.zv. Fazekas Mátyásné
Benke József
F. Kiss József
Szilárdy Jakab
dr. Neuberger Márk
dr. Sváby Lajos
Fazekas Antalné
Klein Adolf
Kiss F. Mátyás.

Póttagok:
ifj. Fazekas Pál
Szabó Pál
dr. Csávás Lajos.

A névjegyzék november hó 2-ig megtekinthető a főjegyzői hivatalban.

— **Gondnoksági ülés.** Az állami elemi iskolai gondnokság 1912. október 24-én tartotta rendes havi ülését a központi iskolában. A folyó ügyeket intézte el a gondnokság és gondoskodott a Hizsa Károlyné lemondásával megüresedett Zrinyi-téri iskolánál a helyettesítésről.

— **Házadókivetés a jövő évre.** A pénzügyminiszter a házadónak az 1913. évre leendő kivetése céljából az előmunkálatok megkezdését, a bevallások benyújtását és gyűjtését, a szükséges adatok beszerzését s ezek alapján a házadó kivetését elrendelte. A rendelet szerint november havában közzé kell tenni a házbérvédelem bevallására vonatkozó hirdetményt, házbérvallomási ív kézbesítendő általános házbéradó alá eső helyeken minden háztulajdonosnak, más helyeken pedig csak azoknak, akik ebben az évben házbéradóval meg vannak róva s azoknak, akik bevallási nyomtatványért jelentkeznek. A vallomások beadására a november hó 2. napjától 30 napig terjedő időt tűzte ki a pénzügyminiszter. A bevallások az előljáróságoknál (városi adóhivataloknál) nyújtandók be. A beadott vallomásokról jegyzéket vezetnek, amely november 30. napján bezárandó és december 1. napján a pénzügyigazgatóságokhoz beterjesztendő. A községi és városi közegek kötelesek a vallomási ív kiállításánál díjtalanul segédkezni, a tollba mondott vallomást pedig felvenni. Ha a vallomás hiányos, vagy november 30. napjáig nem adatott be vallomás, az adó-

kivető közegek a feleket a megjelölt hiányok pótlására, illetőleg vallomás beadására hívják fel. Az, aki vallomását november 30. napjáig be nem adja, 1% pótlékot fizet. Ha a felhívás kézbesítésétől számított 8 nap alatt sem adja be, 4% pótlékot fizet. A pótlék, ha az adóalap 1000 koronát meghalad, 5%, illetve 25%. A vallomások beadásáról a felek kívánságára a adókivető közegek elismervényt tartoznak adni. A házadó kivetési lajstromokat 8 napi közszemlére teszik ki. Ez a közszemle azonban most már az 1913. évi január hó 1. napján életbelépő 1909. évi XI. t.-c. 4. §-a értelmében a felebbezési határidőre semmi hatással sincs. A felebbezés az új törvény szerint az adóív kézbesítését követő 15 nap alatt adandó be. Megemlítjük még, hogy a bevallások ott adandók be, ahol a ház fekszik, hogy a házak nyers bérvédelme vallandó be, hogy a butorzzal együtt bérbeadott lakrészek bérvédelmét minden levonás nélkül kell bevallani, de annak 30 százalékát hivatalból levonják.

— **Városunk és vármegyénk a tüdőbetegekért!** Halottak kegyeletés ünnepén rá gondolunk a halál jegyeseire, a tüdőbetegekre, akiket meg lehetne menteni, ha az első vészúrré szanatóriumi ápolás állna a beteg részére. A József Királyi Herceg Szanatórium egyesület most építi második népszanatóriumát s erre kéri az egy virágszál váltságdíjat. Örömmel jelezzük, hogy az emberbaráti szent ügy mi nálunk megértésre és meleg támogatásra talál. Nemesak városunkban, de a megyében is szervezve van a gyűjtőgárda, sőt azok, akiknél esetleg nem zörgetnek, azok is nyitnak s irtalmas szívük adományait beküldik a rettenetes népbetegség ellen rendületlenül küzdő egyesületnek, Budapest, IV. Sütő-utca. Moritóri vos salutant: a halottak szólitának. Csak egy virágszál!

— **Katalin-bál.** A kunszentmártoni iparos ifjak önképző egyesülete november hó 24-én, vasárnap este a Körös Szálloda tánctermében Katalin-bált rendez, melyre az előkészületek már javában folynak.

— **A vásártér rendezés** javában folyik. Ez rendjén is volna eddig, mert hát egy kis „rend” még a vásártérre is ráfér. A felületes vásárló meg is elégszik ezzel a „renddel” s elégedetten hajtogatja: „derék munka, nagyon derék”. — De most ebben a kolerás világban az embereknek néha „szaladni” is kell. Van akit „kisebb ok” és van, akit „nagyobb ok” hajt. És szegény „bajos” ember körültekint és „nem leli honját a hazában.” — És „szagos lesz az utca, merre, merre, merre jár” . . . Mindnyájunkat érhet baleset, még azokat is, akik tehetnének arról, hogy a vásártéren legalább ilyen „baleset” elő ne adja magát. — A közönség pissiort kér a vásártérre az előljáró-ságtól.

— **Omnibuszjárat.** Kocka István omnibuszjáratot létesít holnaptól kezdve Kunszentmárton és Tiszakürt között. Kürtől indul reggel 5, Kunszentmártonból vissza d. u. 1 órakor. Viteldij személyenként 1 kor. 20 fill.

— **Mének vizsgálata.** A köztenyésztésre szánt ménék vizsgálata, 1912. december hó 4-én d. e. 10 órakor lesz Tiszaföldváron.

— **Olyan a ló, mint a cigány.** A napokban történt. A szentjános szobor mellett néhány kun köpködött. (Ugyan, hogy eshetett ez meg!) A köves uton halad egy fogat. A Szentjános sarki gyülekezetből kiszól egy lócsiszár cigány nagy szakértelemmel:

— Ebbe a Kunszentmártonban nincs valamire való ló.

Hegyeset köp erre az egyik bárány bekecses kun suttyó és imigy szól vissza:

— Akárcsak cigány.

— **Csak egy virágszál!** A József királyi Herceg Szanatórium Egyesület a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat. Mikor a napfényes mezőkön elhervad a virág és elfakul a gyep, akkor kivirul a holtak csöndes birodalma. November elsején virág borul a sírhalmokra és lobogó lángok fénye deríti az őszi borulatot. Mintha a tavaszi és nyári örömkért mennék vezetelni, oly különös az életnek ez a bevonulása a temetőkertbe. Mitől borus annyi tekintet? Mitől sápad és sorvad el annyi emberarc? Egy rettenetes betegség dul soraink között, amit nemzeti betegségnek is lehetne nevezni és ez a tüdővész. Akiket szörnyű hatalmába kerít, azok tehetetlenül vergődnek. Kevesen vagyunk és e kevesek közül fél millió megfertőzött tüdővész ember-társunk jár-kezel közöttünk és évről-évre e rengeteg számból 80,000 embert kélrelehetetlenül ragad el a tüdővész halál. Pedig nagy részüket meg lehetne menteni az életnek. Csak segíteni kell rajtuk, életnyomoruságukat elviselhetőbbé kell tenni, beteg, lázas testüket puha ágyba kell felüditeni. Halottak napján a virágos sírhalmok előtt gondoljunk a szerencsétlen élő haldoklókra. Oly könnyű módja van a segítségnek. Mindenki csak egy szál virággal kössön kevesebbet a drága halottaknak szánt koszoruba és ennek a virágszálnak árát hullajtsa az irtalmasság tarsolyába. A József királyi herceg szanatórium egyesület harcot indított a tüdővész rémes pusztítása ellen és népszanatóriumában, tüdőbeteg gondozó intézeteiben sok ezer és ezer ember nyer gyógyítást, segítséget a maga rettentő baja ellen. Csak egy virágszál! A sírokon a többi virágszál mesélni fog a sírban nyugvó halottaknak arról az elmaradt, megváltott virágszárról, amely fent az élet felszínén, a szegény, szenvedő embertársak utolsó napjait, utolsó élet éveit szépíti meg. Józsvü emberek! Hullajtsátok egyetlen szál virágnak értékét a gyűjtőtársolyokba! Szent várn az, amelynek révén a halál utjáról visszatérnek a tüdővész szomorú áldozatai. Ezek a szálvirágok lesznek a teremtés kertjében legszebb virágai. Mentsük meg a tüdőbetegeket.

— **Adakozás a tüzoltóknak.** A tüzoltó-otthon javára az elmúlt héten a kunszentmártoni takarékpénztár 10 koronát, Nagy Géza 2 koronát adományozott. — Mult számunkban Sáray Sz. Albert neve tévedésből került a felülfizetők közé, mert az 5 koronát Homola Rezső adta a tüzoltóságnak.

— **A Dörgő lánya becsülete.** Dörgő György lánya, a jóképű Boriska végleg szakított Dancsó Gergellyel, akivel pedig már titokban jegyet is váltottak.

Elkeseredésben Boriska Budapesten beáll szolgálónak. A csinos, ügyes leány mindjárt helyet kap.

Egy jószívű nagyságához kerül Boriska, a kinek másik cselédje is van. A nagysága ismerteti a házi rendet Boriskával s végül figyelmezteti, hogy a borraivalókat minden hónap végén becsületesen meg kell osztani:

A hónap végén Boriska illedelmesen az asszonya elé tesz 1 korona 20 fillért.

— Mi ez Boriska? — kérdi a nagysága.

— Ennyi a fele, kezit csokolom — mondja Boriska.

Az asszony nem érti a dolgot s nagy szemeket mereszt Boriskára.

Boriska megijed. Azt hiszi, hogy kevesli a nagysága a pénzt. Majdnem sirva erősi:

— Bizony isten nem kaptam többet egy krajcárral se, 30 krajcárt adott az a pattogásos képű ur, aki vacsorán volt itt, 50 krajcárt az a hóka képű asszony, aki háromszor aludt nálunk, 40 krajcárt meg maga a nagyságos ur, mikor egyszer reggel gyűtt baza. Itt van a másik fele is, kezit csokolom, ahogy a kendőm sarkába kötöttem. Nem huzom én el a nagysága részit. Becsületes leány voltam én egész életemben.

— **A biciklista és az ökör.** Pap István tiszasasi lakos hazafelé igyekezett biciklin. Egy kanyarodónál nem tudott kitérni az épen arra jövő ökörös szekér elől és nekiment pont az ökörnek. Hirtelen az ökör nyakára kapaszkodott, a bicikli pedig szaladt tovább. Az ökör

a váratlan szerettől megvadult árkon-bokron át rohanni kezdett és vitte a nyakán Pap Istvánt, aki szinte félholt volt az ijedségtől, mikor nagy-sokára leszedték az ökör nyakáról.

— **Baleset.** Az elmúlt hétfőn baleset érte Kiss Károly kovácmestert. Délelőtt 10 óra tájban ráfot huztak és azt hidegvágóval elakarták vágni. Kiss a hidegvágót tartotta, tanonca pedig egy 4 kilós kalapáccsal ütötte. A tanonc félre ütött a kalapáccsal, melyből egy darab lepattant és a Kiss hasába furódott. Azonnal orvoshoz ment, kinek ajánlatára még aznap bement a szolnoki megyei közkórházba.

— **Döghust fogyasztó család.** Az óriási drágaság, a roppant nehéz megélhetés sok mindenre képes vinni az embereket. Képes lopni, gyilkolni, rabolni, hogy magának és hozzátartozóinak fentartásáról gondoskodva legyen. — A mostani történet hőse, Halmai József nem gyilkolt, nem rabolt, még csak nem is lopott, hanem a folyó hó 23-ára az ablaka alá — eddig ismeretlen egyén által — lopott döglött malacot bevitte udvarára és ott a szokásos pörkölés elvégezte után nagy lakomát adott családjának az olcsón szerzett husból. Szerencsére sem neki, sem családjának nem történt semmi baja a fertőzött hústól.

— **Veszetség.** Békésszentandrásan a hatóság ebveszettség miatt a zárlatot elrendelte.

— **Birtokváltozások.** A kunszentmártoni kir. járásbírótság telekkönyvi osztályánál az elmúlt héten a következő birtokváltozások jegyeztettek be: Pap Mátyásné átvette Pap Joákhim ajándékát. Mácsai Zsigmond és neje megvették Fgy. Tóth Gyula házáat 2500 koronáért. Gubárik Istvánné átvette Gubárik István házrészét 800 koronáért. Szírom András és neje megvették Hegedüs Gergely és neje beltelkét 400 koronáért.

— **Kivonat az anyakönyvből.** Kunszentmártonban 1912 október 19-től, október 26-ig születtek: Kovács Lukács Antal, Palásthy János László, Hegedüs Márton, Surányi Márton, Kovács Elek, Földi Borbála, Pugner Margit, Benke Boldizsár, Kis Péter, B. Tóth Ilona, Harangozó Julianna, Szaszko Erzsébet, Szabó István, Jernei Mátyás, Gyenes Erzsébet, Holló Erzsébet. — **Házasságot kötöttek:** Garáz Sándor és Gyömöri Rozália, Kardos Péter Pál és Molnár Erzsébet, Kovács Balázs és Felföldi Margit, Halász István és Angyal Erzsébet. — **Elhaltak:** Magyar Borbála 2 hónapos, Kovács Lukács Antal 5 napos, Katona Ilona 2 éves, Birgés István 9 hónapos, Szepesi Gyula 11 hónapos, Lakatos Rozália 11 hónapos, F. Molnár András 75 éves, Kardos István 3 éves.

Herczog József

Király- (Zsinór) utca 419. szám alatti sarok háza mely 3 padolt szobát, konyhát, speizot, kamrát, pincét, folyosót és szép kertet foglal magában szabadkézből örökáron eladó. Fekvésénél és az új vásártérhez való közelségénél fogva igen alkalmas üzlet vagy vendéglő helyiségnek. Értekezhetni lehet Herczog József fogasztási adókezelővel.

Szerkesztői üzenetek.

Döngő. -- Huh! micsoda oroszlandóság, micsoda világnézet, micsoda karakter és micsoda elme, ó! Parajfy Döngő uram, ön igazán nagyon tetszik nekem, ön igazán subtilis kis gyerek, de azért ugy-e, nem lép át, ha megmondom őszintén, hogy — téved. A Parnassusra való jutás nem a toronyba való kullogás, a Pegasus lovaglás nem a Frank bácsi érdemekben gazdag szamarának (bocsánat ezért a frakk nélküli szóért!) a megülése ám, hanem annál sokkal nehezebb valami s az ilyen eposz-szerző és dalköltő által soha utól nem érhető — zöldséges szeker. — Az ön hájzengzeménye, «Az öreg kecske» meg a fiatal «sót», tetőtől-talpig hajadonfővel tárja elénk, amit elénk tárni, felénk mutogatni nemcsak izléstelenség, hanem a magyar büntető törvénykönyv 249. §-a szerint büntetendő cselekmény is. — Mondom, kedves Parajfy urr, ön eme költeményében az Ádám-féle paradicsomi kosztümig természetes, ami pedig, ha megengedi, néha a jó nevelés hiányára vall, tudván azt, hogy van e világon lábizadás és orr is! Versének egyes részlete azonban tagadhatatlanul igen sikerült és úgy hat, mint az avas zsírral készült nagy Kun gombóc, t. i.: megüli a gyomrot, tisztelettel. E két verszaka mellett suszterinas vice Zrinyiszigetvári kirohanása, az ellenzék demonstrálása és Nikita háborus kedve, ez a két (kettő és nem több, a teremtését!) strófia olyan eredeti, hogy kénytelen vagyok idézni, zengvén a szerzővel együtt:

RéSze aZ egésZnek!

1 kecske, vén kecske,
A «sót» ugy szerette;
Ugy lopta, ellopta,
Nap, mint nap suttyomBA!

Az ESET megesett...

Kis kecske MEKEGÉTT.
1 kecske, 2 kecske...
minDENKI neVETTE!...

Bár ez idézett vers mélyen áthatott s szeretem hinni, kedves olvasómat is hasonlóképen volt kegyes áthatványozni, azért, ha megengedi a koszorú szerző, kinek a homlokára nem terem a Körös alatt Bab-ér, még sem értjük, mért ítéli el olyan kérlelhetetlenül a «vén kecskét», mert szereti a «fiatal, falatos sőt», amire tán még Döngőseged is rábánsal úgy sub rósa! Vagy azért tán, mert előle kóstolja el a «vén kecske»? Akárhogy, mint van a helyzet, nem kutatjuk, az Élet nagy mélységeibe nem szertünk belemélyedni, pláne más helyett nem, annyit azonban ajánlunk, hogy ne irigykedjék. Pénzért nagyon izletes «sót» lehet kapni, sőt vannak szolid cégek, melyek próbadozokat bérmentve adnak! — Forduljon ezekhez és ne a versírásához siralmainak háborgó tengerén uszván, vigasztalásképpen.

Költeménye majd nem olyan rossz, mint az írása.

Árnyékozza meg Alah és a próféta minden ő közelbélje s vegye el versírói talentumát, vagy inkább talentum nélkül való egyetlen kedvét.

A csépai határban
29 hold 570 [ ]-öl szántóföld,
2 hold 1300 [ ]-öl területű szőlő
eladó.
Értekezhetnek Somodi Dezső tanítónál
Csépan, ahol az eladási feltételek is
megtudhatók.

Mindennap állandó kapható a
szarvasi Pletenik-féle virsli.
Egy pár nagy főve 24 fill. Egy pár kicsi
főve, tormával és kenyérrrel, 20 fill.
Szafaládé 10 fillér.
Szalonna, disznósajt, kolbász és pácolt halak
állandóan raktáron a legfrissebb állapotban.
Rum, cognak, likőr.
Gyomorbaj, sápadtság és gyermekágyban levők-
nek erősítőszernek melegen ajánlom
Lecithin-gyógycognakot
tüdőbetegeknek
Emmocvelle ásványvizet.
Mézédes
Almería ringlót-szőlő
és mindenféle friss fűszerárak
a legolcsóbban kaphatók
Tóth Károlynál
Kunszentmártonban.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel hozom tudomására a nagy-
érdemű közönségnek, hogy

cipész-üzletemet,

mely hosszu ideig az Ipartestület bérházában
volt elhelyezve, folyó év szeptember hó 1-től

Bethlen-utca 1108. sz. alá

(saját ház) Zsárta Mihály szomszédságában he-
lyeztem át. — Minden szakmámban vágó mun-
kákat, úgy mint eddig, ezután is kifogástalan
kivitelben és jutányos árban állítok elő. Sze-
mélyes, vagy levélbeli megbízásokra bárkinek
is készséggel rendelkezésére állok. — **Raktá-
ramban nagy választék férfi, női és gyer-
mek cipőkben. Javításokat mérsékelt ár
mellett vállalok.**

Köszönöm a nagyközönség eddigi szives
pártfogását s kérem azt jövőben is.

Tisztelettel

GAÁL ISTVÁN, cipész.

A már világhírű Kolozsvári (Heinrich) Szent László fertőtlenítő Pipere- szappan

kincset ér a háznál. Biztosan megóv minden ragályos
betegségtől és a mellett remek illatával kiváló bőrfinomító
anyaga folytán elsősorúan kozmetikai cikk.

Kapható mindenütt. Ára 70 fillér.

Asszonyok

legnépszerűbb közlönye a 19 év óta megjelenő «Háztartás», mely kiválóan szerkesztett folyóirat (szerkeszti Kürthy Emilné.) — Felölel mindent, ami a magyar háziasszonyt érdekli. A sütet, főzést, olcsó és praktikus ruházkodást, tanácsokat, felvilágosítást stb. asszonyok,

lányok

játszva sajátíthatják el a «Háztartás»-ból. Ha most félévi előfizetés gyanánt hat koronát beküld, akkor ingyen és bérmentve megkapja a «Háztartás» könyvtára most megjelent 20 kötetét, mely pompás könyvek

kedvenc

tanítómesterei minden modern és művelt magyar háziasszonynak. Ingyenes mutatószámot szívesen küld a «Háztartás» kiadóhivatala, Budapest, Eötvös-utca 36. Fizessen minél előbb elő és állandó

szórakozása

lesz, mert a «Háztartás» szórakoztatva tanít és két évtized óta sok derék magyar gazdaasszonyt nevelt.

Dr. Jósa Gyula ügyvédnek egy darab 6 lóerős Schlick-féle

gőzkazánja és cséplő-szekrények, felszereléssel

eladó. A garnitúr most megtekinthető Benke György tanyáján Mesterszálláson.

Milliók használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és számarköhögés ellen a

KAISER-féle

Mell-karamellákat

a Három fenyő védjeggyel.

6100 köszönő- és hálalevél magánosoktól és orvosoktól

A legkülönlegesebb, legízletesebb bonbonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér.

Dobozonként 60 fillérért kapható:

Lukács Andor

gyógyszertárában, p. actér.

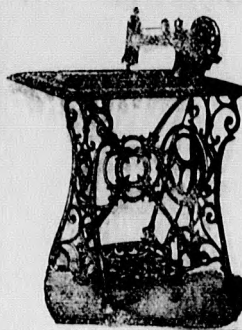
Hufler és Kalech

nap- és esernyőgyár

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9. szám.

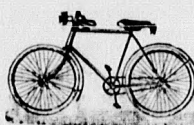
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű nap- és esernyőkben. Nagy választék valódi francia fűzőkben. Nagy raktár szőrmeárukban. Javítások és áthuzatok a legolcsóbb árak mellett elfogadtnak. Mindenféle átalakítások elfogadtnak. Rendelések posta útján eszközöltnak.

Kényelmes havi vagy heti
részletfizetésre

varrógépek,
kerékpárok
és
gramofonok

Olcsó árak. Dús választékban

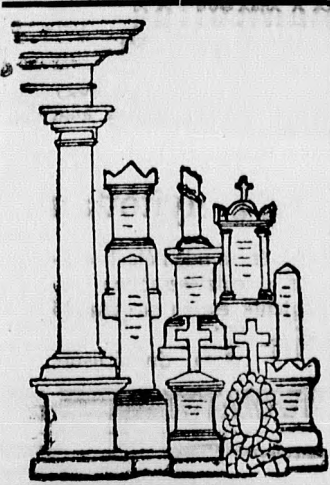
órák, ékszerek,
látszerárak és
tajtékpipák

DÉVAI JENŐ

órák, ékszerész, varrógép és kerékpár nagy raktárában

Kunszentmárton, piactér.

Sirkő-raktár és kőfaragó-telep áthelyezés.

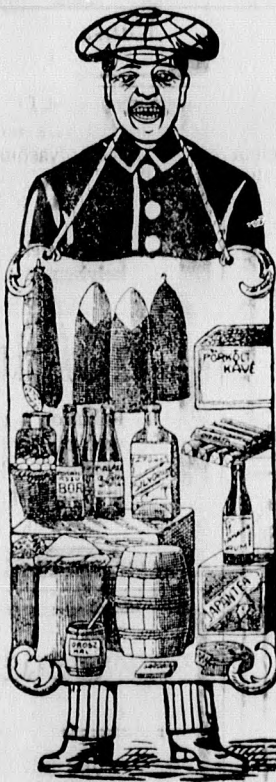

Tisztelettel értesitem Kunszentmárton és vidéke n. é. közönségét, miszerint évek óta fennálló

sirkőraktár és kőfaragó-telepemet

Csucz Kálmán és Társai mármával szemben levő telkemre helyeztem. Raktáramban gránit, márvány és homokkő anyagból készült sirkők 10—2000 koronáig nagy választékban vannak. Sirkőltok előállítását, sírszegélyek készítését, valamint sirkőknek a temetőben való felállítását úgy helyben, mint vidéken, olcsó árért végzek. Síremlékekre vévés és aranyozások, régi márványkövek fényezését jutányos áron elvállalom. Főtörökvés m. oda fog irányulni, hogy munkámmal és áráimmal a bizalmat kiérdemeljem

Pál István sirkőraktára és kőfaragó-telepe Kunszentmárton

Mindig

friss virsli,
hideg felvágottak
legfinomabb
tea, rum és
cognak

Molnár János

fűszer- és csemegekereskedésében

kapható.

Magyar gazdasági gépraktár, Szentes Rákóczi-tér 14. szám.

Értesitem a t. gazdaközönséget, hogy a legújabb gyártmányu

benzinmotorok és cséplők, kaszáló és aratógépek, páncelekek, boronák, szecs kavágók, járgányok ugyszintén s továbbá ezek alkatrészei

Műszaki áruk, ugymint: mázsák, furógépek, olajkannák, kulcsok, reszelők, kalapácsok, minden fajta géphez való zsirzók szijak, manometerek, vízvezeték csapok és ehez való kellekek és mindennemű olajok, zsírok, zsákok, kötelek, ponyvák nagy választékban.

Értekezhetni lehet Kunszentmártonban BALLA N. PÉTER urnál Mátvás király-utca 1264. szám alatt.

A.n.é. közönség szives pártfogását kéri Pusztai Ferenc magyar gazdasági gépraktára Szentesen.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb Réthy-féle pemetefü cukorkánál. Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek minden darabján rajta van a **Réthy név.** 1 doboz ára 60 fill. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható. Csak Réthy-félét fogadjunk el.

Magyar és német szabásu **kész férfiruhák** legujabb divatu **női kabátok,** valamint **gyermek-ruhák** legolcsóbban beszerezhetők **Markovits Armin** szabó-üzletében **Kunszentmárton, Piac-tér.**

Báli és lakodalmi **meghívókat,** névjegyeket, eljegyzési értesítéseket, mindenféle ipari és kereskedelmi **nyomatványokat** a legolcsóbban készít **Wolf Dezső** könyvnyomdája **Kunszentmárton,** a gőzfürdővel szemben.

Első minőségű **falitéglát**

és **fedélcserepet**

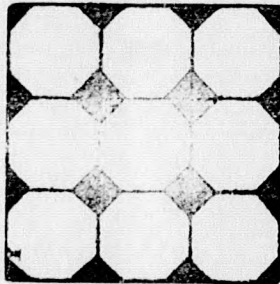
napi áron szállit bármily mennyiségben **Kunszentmártoni Községi Tégldgyár.** Ferenczy József.

Sarki Molnár Sándor és Lajosnak

Kistökén és Zalotán 120 hold földjük tanyával, **Nagytökén,** a jámborhalmi megálló mellett 26 hold, **a Belső tehenesben** pedig 30 hold prima földjük, épületekkel akár együtt, akár több darabokban is eladó, vagy haszonbérbe kiadó. Ertekezni lehet Kistöke 352. tanya-szám, a bökényi csárda mellett, vasárnap és csütörtökön Szentesen, Vásárhelyi-utca 15. szám alatt.

Géperőre

berendezett **cementlap** készítő telep

Kunszentmártonban.

Cementlapokat,

melyek külső- és belső-kövezésekre igen alkalmasak, **géperőre berendezett**

cementlap készítő telepemen a legdiszesebben mintázott és sima formában állitom elő többféle szinezéssel.

Mintákat mindenki saját ízlése szerint választhat.

Az árak a lehető legolcsóbbak.

Cement eladás nagyban és kicsinyben olcsó és jó kiszolgálás mellett.

ifj. Tomonyiczka József

építési vállalkozó és cementlap készítő **Kunszentmárton, Szapáry-u. 868—869. sz.**

Női kalap divatterem megnyitás.

Tisztelettel tudatom Kunszentmárton és környéke n. é. hölgyközönségével, hogy helyben, a zsidó templom mellett, **Deák Ferenc-utca 1235. szám** alatt egy a mai kor igényeinek megfelelő

női kalap divattermet nyitottam.

Raktáron tartom a **legujabb divatu női kalapokat** és mindenféle hozzávalókat. Javításokat és átalakításokat gyorsan, pontosan és a legizlésebben eszközölök. — Kérem a m. t. hölgyközönséget, hogy szükségletük esetén megtisztelő bizalmukkal kitüntetni sziveskedjenek. Kiváló tisztelettel **Silberstein T.,** divatárusnő.

Géperőre berendezett asztalos-műhely Kunszentmártonban.

Van szerencsém Kunszentmárton és környéke n. é. közönségének b. tudomására hozni, hogy **Bethlen-utca 1136. számú házámban levő**

ASZTALOS-MŰHELYEMET géperőre rendeztem be.

Abban a helyzetben vagyok, hogy famegmunkáló gépemmel, melyet kilenc lóerejű motor hajt, a legnagyobb munkákat is a legrövidebb idő alatt a legpontosabban végezhetem.

A legjutányosabban készitek

mindennemű épület- és butormunkákat.

Kész butor mindenkor kapható.

Tisztelettel kérem a nagy közönséget, hogy ezen vállalatomban b. megrendeléseikkel támogatni sziveskedjenek.

Tisztelettel

PÁSZTI ALBERT

épület és butorasztalos.